

Toruń, dnia 11 czerwca 2018 r.

OR-II.1610.26.2018

**Panie i Panowie
Starostowie, Burmistrzowie i Wójtowie
Przedstawiciele Samorządów Lokalnych
Mieszkańcy Województwa
Kujawsko-Pomorskiego i Pomorskiego**

Szanowni Państwo!

stojąc w postawie wyrażającej szacunek i oddając honory podczas wykonywania lub odtwarzania hymnu państwowego Rzeczypospolitej Polskiej oraz powtarzając słowa „*Jeszcze Polska nie zginęła, Kiedy my żyjemy...*”, z całą mocą wyrażamy w jedność troskę o Ojczyznę. W nasze dzieje narodowe, te bardziej lub mniej odległe, wpisane są liczne ofiary zmagających o wolność ziem polskich. Dlatego każde pokolenie, deklarując gotowość obrony Polski jest jednocześnie zobowiązane do zapewnienia swoim następcom dowodów pamięci historycznej, która umożliwia kształtowanie kultury narodowej i konsolidację wspólnoty mieszkańców.

Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w porozumieniu z Sejmikiem Województwa Pomorskiego uznał za swój obowiązek kultywowanie pamięci historycznej, wobec ofiar polskiej ludności cywilnej poniesionych w ramach akcji „odpolszczenia” (Entpolonisierung), przeprowadzonej pod nadzorem SS przez Selbstschutz Westpreussen skupiającej miejscowych Niemców, działających po napaści Niemiec na Polskę w 1939 r. Masowe rozstrzelania przeprowadzono w co najmniej 359 miejscowościach w całej Polsce, podzielonej przez okupanta na okręgi. Egzekucje pochłonęły życie 10 000 osób w Okręgu Rzeszy Kraju Warty, 1 500 osób w Prowincji Górny Śląsk, 1 000 osób w Rejencji Ciechanowskiej oraz 5 000 osób w Generalnym Gubernatorstwie. Jednakże do największych liczebnie zbrodni na terenie okupowanej Polski doszło w granicach przedwojennego województwa pomorskiego ze stolicą w Toruniu, gdzie w piaskowniach, lasach i dołach śmierci zamordowano około 30 000 obywateli II Rzeczypospolitej, w tym kobiet i dzieci.

Wiele z tych osób brało udział w wydarzeniach niepodległościowych oraz kształtowaniu się państwa polskiego po czasach zaborów. W bieżącym roku obchodzimy jubileusz stu lat od odzyskania niepodległości przez Polskę. Przyjąć zatem można, iż budowa pomnika Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939 roku jest nie tylko upamiętnieniem ofiary poniesionej dla kraju, ale także wyrazem szacunku dla ich zaangażowania w odbudowę Ojczyzny.

Po 79 latach od tych dramatycznych wydarzeń, w celu krzewienia wartości patriotycznych, wiedzy i pamięci o losach mieszkańców regionu poległych i zamordowanych podczas II Wojny Światowej, podjęto inicjatywę upamiętnienia w postaci budowy pomnika cywilnych ofiar ludobójstwa na Pomorzu. Stosowne stanowisko w tej sprawie podjął Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 28 listopada 2016 r. Natomiast podczas sesji Rady Miasta Torunia w dniu 22 marca 2018 roku podjęta została uchwała o lokalizacji pomnika Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939 roku.

Warto podkreślić, że lokalizacja pomnika w Toruniu, przedwojennej stolicy województwa pomorskiego znajduje akceptację i zrozumienie także wśród władz i środowisk naukowych współczesnego Województwa Pomorskiego, które wyraziły chęć ścisłej współpracy w dążeniu do realizacji założonego celu. Wsparcie w tym względzie okazuje również Instytut Pamięi Narodowej – instytucja, która w myśl przepisów prawa sprawuje w tym zakresie nadzór merytoryczny.

Informujemy, iż w celu uzyskania środków finansowych na budowę pomnika wystąpiliśmy o wsparcie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Instytucie Pamięi Narodowej. Nie jest jednakże pewne, czy otrzymane środki okażą się wystarczające, a ze względu na samorządowy charakter tego przedsięwzięcia pragniemy włączyć w jego realizację jak największą część społeczności lokalnych.

Proszę zatem o przekazanie informacji o podjętej inicjatywie członkom społeczności lokalnych i jednostkom współpracującym.

W związku z powyższym zwracamy się do Państwa z apelem o wsparcie finansowe ww. inicjatywy, jednocześnie informując, iż Województwo Kujawsko-Pomorskie przystąpiło do oficjalnie rozpoczętej zbiórki publicznej z przeznaczeniem na budowę pomnika Ofiar Zbrodni Pomorskiej 1939 w Toruniu. Deklarowana pomoc finansowa pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego powinna następować w formie dotacji celowej.

W przypadku osób fizycznych lub prawnych wsparcia można udzielać wpłacając środki na konto „budowy pomnika”:

PKO BP S.A. 53 1440 1215 0000 0000 0390 9255

(zwolnione z opłaty przy wpłacie w oddziałach banku oraz agencjach PKO)

Osobą do kontaktu w tej sprawie jest pani Beata Sawińska, Dyrektor Gabinetu Marszałka w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu, tel. 56 62 18 490, adres poczty elektronicznej: gm.sekretariat@kujawsko-pomorskie.pl

Z wyrazami szacunku i wdzięczności

Przewodniczący Sejmiku Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Ryszard Bober

Marszałek Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

Piotr Całbecki